

ligt niet in de dimensie van eischer en borg, van vader en moeder, doch in mijn dimensie, waarin ik van het gepasseerde bericht krijg;

zou dan iemand zoo'n reactie van den geredden schuldenaar, of van het met geschenken overladen kind iets anders kunnen noemen dan een grove ondankebaarheid?

Alzoo is het eigenlijk ondankebaar, wanneer theologen de heilshistorie oplossen in de openbaringshistorie. Dit is geen veroordeeling uit de hoogte van een of anderen theologischen mensch, die daar spreekt, doch de aanwijzing van een onontkoombaar stuk tragiek. Inzoverre n.l. als de omvang van het heil en de inhoud van het heilsfeit breder is dan deszelfs bekendmaking, en inzoverre, als het bij God bekende meer is dan het bij ons bekende, in zóó verre is het versmallen van den kring des heils een te kort doen aan de leer der verlossing. En elk te kort doen aan de verlossing moet wel leiden tot een manco in de leer en de praktijk der dankbaarheid.

En als wij nu lezen de al kleiner en al korter wordende preeken van overzee en uit het binnenland;

en als wij inzage nemen van de tegenwoordige Christelijke meditaties en om de gunst bedelende evangelisatietoespraakjes, die al meer den subjectieven kant uitgaan;

en als wij letten op den steeds magerder wordenden inhoud van die alle, en op de steeds sterker aan den dag tredende neiging om van de oude klanken en van het aftandsch gescholden dogma zich te emancipeeren;

dan willen wij aan onze vrijgemaakte ambtsdragers, inclusief onszelf, toeroepen: houdt toch vast aan het onderscheid tusschen heils- en openbaringshistorie. En schaaft U niet voor het verkondigen allereerst van dien verborgen rechtshandel tusschen Rechter en Borg, dien handel, die op Goeden-Vrijdag den prijs voor onze schuld op het altaar, de toonbank van Gods heilichdom heeft neergelegd, en die op Paaschmorgen den Zoon tot de wereld weer deed komen met den verzegelden brief van zijn, en nu ook van onze, rechtvaardiging voor God. Bezwijk niet voor de verzoeking om op Paaschfeest al maar te preeken over leven, leven, leven. Maar begint in Gods naam met de verkondiging van het recht op het leven, dat recht, hetwelk God door het offer en de justitie van zijn Zoon heeft vrijgeworpen uit zijn eigen rechtshanden. Of — en nu dalen wij af naar synodale niveaus — laat u niet verleiden tot de heele of halve vereenzelviging van het genade-verbond (opgericht in de tijd tusschen God en zijn volk) en het vrée-verbond, het pactum salutis („gesloten”) in den voltooid tegenwoordigen onvolgenden „tijd” tusschen Vader, Zoon en Heiligen Geest. Maar bezwijk evenmin voor de verzoeking om het genade-verbond te prediken zonder in aanbiddelijke verbazing op te klimmen tot het vrée-verbond. Predikt op Paschen niet in de eerste plaats, dat de doodsvrees overwonnen is, maar dat de dood overwonnen is. De dood met al zijn „rechten”. Preekt op Paschen niet allereerst, dat de tyran der broeders geveld is, maar dat de aanklager der broeders, die hen verklaagde „voor God”, (d.w.z. in die „andere dimensie”) dag en nacht overwonnen is, en dit in rechten, en dat hij pas daarom en daarna is „nedergevoeren”. En komt daarna op dat motief van de doodsvrees en van die duivelsche tyrannie. Predikt eerst de rechtvaardigmaking, en daarna de heiligmaking, en daarna de heerlijkmaking: het is de oude indeeling van de stof van den catechismus, Zondag 17. Blijft gereformeerd: eerst schuld, dan smet, eerst staat, dan stand, eerst rechtvaardigmaking, dan heiligmaking, eerst aanklacht ontzenuwd, dan tyrannie gebroken.

Alleen de man, die de „spits” van het Paaschgebeuren in den hemel door laat dringen, kan echt de „spits” van zijn Paaschprediking laten doordringen in die „dimensie”, waar zijn hoorders een kerkbank vullen. Als wij in dezen principieel-dogmatischen strijd kamp geven aan den tegenstander, is de „spits” van onze Paaschprediking afgebroken en hebben wij eigenlijk ons recht om den gereformeerden kansel op Paschen te betreden, verspeeld.

K. S.

NIEUWE REACTIES OP DE WEIGERING DER SYNODE.

Naar wij vernemen zijn naast de reeds gemelde vrijmakingen in Dordrecht, Ureterp en andere plaatsen, ook nog vrijmakingen geschied in Brouwershaven, Mildam en Katwijk aan den Rijn. Later bijzonderheden.

K. S.

WASDOM TE DORDRECHT.

Te Dordrecht was reeds een vrijgemaakte kerk, die we eens met vreugde dienden. Thans hebben, na de jongste revisie-weigerende synode vele nog niet vrijgemaakte bezwaarden de eenig juiste conclusie getrokken uit het volharden van deze synode

in haar kwaad en het daarboven toe doen. Zij hebben, in grooten getale, onder hen ook weer drie ambtsdragers, aan den synodocratischen Raad een brief geschreven, waarin o.a. dit te lezen staat:

Na herhaalde pogingen om Uw raad te bewegen de Kerk van Christus, waarover gij gesteld zijt, naar het Woord Gods te leeren en te regeren, is het ons een oorzaak van groote droefheid, te moeten constateeren, dat U volhardt in de door ons aangewezen zondigen weg.

Thans achten ondergeteekenden den tijd gekomen om openlijk uit te spreken, dat zij dat deel van Uw Raad, dat deze brief niet teekende, niet meer kunnen beschouwen als zijnde gehoorzame opzieners, herder en leeraars van de Kerk van Christus, omdat:

1. De reine prediking van het Evangelie in de door God mede onder Uw opzicht gestelde Kerk veelal wordt tegengestaan of in discrediit gebracht;
2. De reine bediening der Sacramenten schade lijdt;
3. De kerkelijke tucht wordt misbruikt om de onschuldigen te straffen.

In kort, omdat Uw Raad niet meer handelt naar het Woord Gods en Christus niet meer wordt erkend als het eenige Hoofd.

Hoewel meerdere broeders en zusters, die dit schrijven onderteekenen, zoowel afzonderlijk als in gemeenschap, zoowel in vergadering als schriftelijk, soms over een tijdsverloop van meer dan een jaar, hun bezwaren bij U hebben kenbaar gemaakt, willen wij toch, omdat wij om Christus' wil nog een laatste poging willen wagen U van Uw zondigen weg af te brengen, nog eens in dit stuk vorenbedoelde punten nader uiteen zetten.

Nadat inzake leer en „tucht” de noodzakelijke dingen zijn opgemerkt, wordt vervolgd:

Uit het één en ander vloeit voort, dat Uw stilzwijgende toestemming bij het valsche lijf oefenen van den sleutelmacht, waardoor elders trouwe dienaars des Woords als mede onderlingen en diakenen zijn geschorst en afgezet en aan kandidaten den dienst in het Huis des Heeren werd tegengehouden, U voor Gods aangezicht schuldig stellen. Maar bovendien dat Uw uitwerpen van twee trouwe dienaars des Woords, welke krachtens dat Woord niet mogen worden uitgeworpen, gelijk staat aan het vervolgen van hen, die naar het Woord Gods Zijn kerkle willen weiden.

Even later:

Ten einde de door deze zonde ontstane scheur eenigszins in te perken heeft hij (de Kerkeraad) toegezegd stappen te doen in den kerkelijken weg, teneinde de synode te bewegen tot een mildere houding, aldus zijn eigen verantwoordelijkheid trachtend op anderen af te wenden en nogmaals het door hem aanvaardde heillooze beginsel van „een synode die het alleen maar voor alle kerken kan doen” onderstrepd.

Al deze dingen nogmaals, na hetgeen meerdere broeders en zusters vele malen zoowel schriftelijk als mondeling, U hebben gezegd, te moeten herhalen, is voor ons een oorzaak van groote droefheid, maar wij zien in dezen niet op ons zelf, maar alleen op de door God ons, in ons bijzonder ambt en in ons ambt aller geloovigen, opgelegde roeping.

Al deze dingen met droefheid constateerend, deelen wij U thans mede:

- a. Dat wij ons niet langer kunnen schikken onder Uw opzicht, en ons daaraan bij dezen onttrekken;
- b. Dat wij ons moeten voegen bij de Gereformeerde Kerk van Dordrecht, eerbiedigend het recht en de roeping van de plaatselijke kerk.

Aan de gemeente werd eveneens een missive gericht, waarvan het slot luidt:

Daar zijn in de eerste plaats degenen, die volledig achter de synode en haar besluiten staan en mitsdien ook achter het openlijk handelen en niet-handelen van den kerkeraad. Hen zouden wij willen aanraden onbevengden b.v. de belijdenisschriften, de Institutie van Calvijn, het boekje van W. H. Gispen Sr over de belijdenis en de Kerkenorde te lezen. Deze geschriften stellen op alle punten de synode in het ongelijk. Leest U dan ook eens rustig onze kerkgeschiedenis over „Afscheiding” en „Doleantie” en beoordeel dan zelf of, met behoud van eigen karakter, in de Kerkreformatie toen en nu niet veelzins dezelfde geesten openbaar werden. Aan de éne kant een kerkelijke diplomatie die niet openhartig de bezwaren tegemoet trad ter handhaving van een valsche eenheid, welke niet is naar Gods Woord en aan de andere kant diezelfde instantie die uitwierp trouwe dienaars en kerkleden, die Gode meer gehoorzaam bleven dan de menschen en die deswege *drijfvers* genoemd werden.

Daar zijn vervolgens de *ontverschilligen*. Voor hen hebben wij een kort woord. Gods Woord eischt van U een positieve keuze. Niet, dat die keuze door Uw onverschilligheid uitgesteld kan worden, maar in dat geval valt ze steeds negatief uit, d.w.z. niet naar Gods Woord. Nu U lid bent van een Kerk, die is voortgekomen uit de reformaties der 16e en 19e eeuw, waarin het ging om de vrijheid van allen, die alleen willen buigen onder Gods Woord, is het een stap terug, indien U Uw keuze laat afhangen van een kerkeraad of van een synode, die haar bevoegdheid misbruikt.

Dan is daar de groep *ontvreemden*, die weten dat het niet goed gaat, maar die zich toch veelal laten leiden door een zeker gevoel. Nu zeggen we niet, dat ge Uw gevoel moet uitschakelen, maar we zeggen wel, dat Uw ontvreemding in kerkelijke zaken nooit mag leiden tot berusting. Zoo lang de kerk op aarde bestaan heeft en nog bestaan zal, zullen zijn bijzondere ambtsdragers en zij die „het ambt aller geloovigen” dragen, fouten en vergissingen begaan en juist komt de liefde hierin openbaar, dat door broeders en zusters die fouten worden aangewezen. En als dan geen herstel volgt, maar de Kerk in haar ambtsdragers volhardt in de zonden (en immers de zonde baart zonde), dan hebt gij de eisch van God ontvangen Om U van die zonde vrij te maken, anders verscheurt ook gij het lichaam van Christus.

En ten slotte daar de groep *bezwaaarden*, die waar-

achtig ernst hebben gemaakt met de reformatie van de achter ons liggende jaren en die, de één door zijn positie meer en de ander minder, de strijd tegen de deformatie intens hebben meegeleefd. Broeders en zusters, de keuze is thans niet moeilijk: of U te voegen bij hen die alleen Christus als het Hoofd der Kerk aanvaarden, en die weigeren aan de synode een macht toe te kennen die Christus alleen aan de plaatselijke kerkeraad heeft willen verleen en waar dus getrouwe herders hun opdracht kunnen blijven uitvoeren, of te blijven daar waar om-der-wille van de waarheid getrouwe herders worden uitgebannen.

De keuze wordt gemakkelijk, want door het geloof hebben wij de vrede des harten in gehoorzaamheid aan 't gebod. Wij hebben tevergeefs gewaarschuwd en zijn daarom nu tot een beslissing gedrongen. Temeer nu door de jongste synode, ondanks alles, de vonnissen toch werden gehandhaafd, in welke beslissing wij om des gewetens wil niet kunnen berusten.

DAT IS HET EENIGE PASSENDE ANTWOORD OP DE WEIGERING VAN REVISIE.

VREUGDE IN DORDRECHT: TWEEDE VRIJMAKING.

Elders in ons blad vinden onze lezers een bericht aangaande Dordrecht. Niet slechts de onderteekenaars van het door ons vermelde stuk, maar (zoals uit latere medelingen blijkt) ook nog „onderscheidene” anderen, tezamen een groot getal, hebben zich thans, na de jongste synode der synodocraten, vrijgemaakt. Zij begrepen, dat, nu nóg steeds de in-droefte en ongodelijke schorsingen door haar werden gehandhaafd, niemand meer zich van de weggezonden en mocht scheiden: waar God niet wegzendt, zullen menschen het ook niet mogen doen. De waarschuwing, zoo schrijft het orgaan der (vrijgemaakte) Geref. Kerk,

„de waarschuwing van Dr P. Prins als rapporteur der Generale Synode van de zich noemende Gereformeerde Kerken, n.l. dat, mocht die Synode geen radicale stap doen, de scheur zou blijven bestaan en zich verbreiden en dat dan ook een tot dusver trouw-gebleven groep kerkleden zou leegaan, heeft niet mogen baten.

Dr Prins kon het weten, want de berwaarden te Dordrecht (wel onderlegd zijnde), hadden uitvoerig met hem gesproken.

Het droevig resultaat is geweest, verblindend en camouflé.

De Synode heeft met veel omhaal de leergeschiedenissen ingesponnen om aldus verpopt, door onzichtbaarmaking van 1905 en een nieuwe formulering, de nog niet vrijgemaakte bezwaarden tot blijven te bewegen.

En de schorsingen en inbreuken op het kerkrecht, de aantasting van de autonomie der Kerken? Ach die waren maar het oordeel der synode rechtens goed en geen inbreuken. „Niets is gemakkelijker dan met zichzelf accoord te gaan!” Gij vergist U lezer(es). Deze zaak was niet zoo gemakkelijk goed te praten. Dit of dat moest wel met meer voorkomen (zoo werd gezegd), maar zoo bij wijze van uitzondering en gezien de omstandigheden moest het wel zoo, en daarmee werd de zaak in orde verklaard en zoo werd ook deze kwestie met de leergeschiedenissen gebracht onder de rubric „Gedienstigheden van Synodale Praktijken”. Het Sanhedrin heeft school gemaakt. Is het niet droevig?

Quo Vadis? Waar gaan wij heen?

De WAARHEID laat zich echter niet inkerkeren en zoo mocht dan ook Dordrecht haar tweede vrijmaking beleven.

Tot zoover het blad.

Natuurlijk hielp de waarschuwing van dr Prins niet. Alleen de eigen bekeering „wint voor Christus” of „helpt” (Zondag 33); en ook dr Prins bekeerde zich niet van de kerkelijke zonden, mee door hem bedreven. De synodeleden wisten dat van elkander.

Korten tijd, voordat de eerste vrijmaking te Dordrecht haar beslag kreeg, zou er een getuigenissamenkomst plaats hebben in de Remonstr. kerk van Dordrecht waar ds Scheele en ds Van der Schaft zouden spreken.

Br. Harkema zou daar het woord voeren, maar is inmiddels weggenomen. Uit zijn destijds geschreven getuigenis treft ons deze passage:

„Het tweede punt van mijn Getuigenis is, dat ik hier Ds van der Schaft en Ds Scheele zie als getrouwe Dienaren des Woords, die meer dan dubbele eer waardig zijn. Omdat zij positie en rust, huis en tractament, emeriteering en verzorging van weduwen en weezen, alles in de weegschaal leggen, opdat Gods Woord naar de 3 formulieren van Eenigheid geen schade zou lijden, naar hun heilige overtuiging.”

Alsmede deze:

„Daardoor heeft de Synode de scheur getrokken. Wij scheuren niet; wij zien slechts, dat de scheur er is. Nu schrijft Prof. Groshede, dat hij geen scheuring had verwacht, deze geschillen hadden binnen de Kerkmuren afgehandeld kunnen worden. Nu roept hij alle theologen op, om met de leer des Verbonds naar de studeerkamer te gaan en zegt: Wij moeten weer naar elkaar toegroeien. Dat is wijze taal, maar te laat.”

Welja, maar eens studeren? Maar toen Schilder dat adviseerde, brief 13 Dec. 1943, zei ook Groshede: neen, we weten genoeg, en de man moet eruit.

Intusschen: in Dordrecht is de dank aan God in een gemeentevergadering uitgesproken. Sprekers waren: ds Welmers, br. Schout, br. v. Eyk, br. v. Proosdij, br. Vreeken, ds v. d. Schaft, ds Vonk, ds Scheele, br. v. Groothest, en twee kerkeraads-

leden die avond: ds revisie-synodocratische Gods verlosser.

SAMENSCHR. GE

Op uitnart. 31 K. king plaGeref. Kerlike wijzscheid. B. 1905" in samensprgeleid wevan den E.conclusie: „De kerHaag-Oostart. 31 K. gader opopen gedat hebbenkerkelijkenHeeren de

Het wasmocht woin volkomBij alles w't geloof e ling van dforceerenmaar elkaen de ovebij elkaaraller geloheid methandelingovertuigdrecht en stand zal plaatselijVeel misvworden gegeleefd; n't verleden

deerd, enniet steec kunnen edes gelocwaar dit gevoeld, op den H„DE HIEraels v

Amice #

Men intjong Nede der genadonzen tij

Ik gelootkomstWien wij zal ook de

Evenalsgeven, waIk heb

last gehadbazing geHet is m dan moet kring

Haar telist niet. Wij be die voora maken

Daar zhet was hbalie”. Zi

De jeuvverhaalt en dans

en dan e wij van d der kwa

Ik mag de jeugd onderling weer jon

Zij ver naar de Ik wil Omdat belangstelorganisat